

1. Ιστορία της νοσηλευτικής

Απόδειξη της συνέχειας και της αξίας της

Προχριστιανική εποχή (5000π.Χ. – 1μ.Χ.)

- **Μεσοποταμία:** ασθένεια είναι τιμωρία των θεών – ιατρική από ιερείς
- **Βαβυλώνα:** δεν υπάρχουν γιατροί (Ηρόδοτος)
- **Αίγυπτος:** ιατρική από ιερείς με ειδικότητα κατά περιοχή και μάγους
- **Ιουδαία: Μωσαϊκός Κώδικας:** θρησκευτικός και κώδικας υγιεινής πρακτικής εστιάζοντας στην προληπτική ιατρική
- **Ινδίες:** ασθένεια είναι τιμωρία των θεών για αμαρτίες – ιατρική από ιερείς – διάγνωση με βάση την παρατήρηση

- **Αρχαία Ελλάδα:** οργανωμένα νοσοκομεία – κυρίως όμως κατ' οίκον περίθαλψη
- **Ιλιάδα – Οδύσσεια:** οργανωτικές και διοικητικές αρχές περίθαλψης στα πεδία των μαχών, με μορφή μόνιμων χειρουργείων «κλισίας» και ειδικών φορείων μεταφοράς ασθενών «φοράδαν»
- **Κλασσική Ελλάδα:** Ναοί – Θεραπευτήρια, τα **Ασκληπιεία**. Ιατρική από πρωθιερέα και πυροφόρο βοηθό ως μείγμα φυσικών δυνάμεων και παρατηρήσεων. Νοσηλευτική φροντίδα από ιέρειες γυναίκες, ιερομνήμονες και πρακτικούς νοσηλευτές
- **Ρωμαϊκή κοινωνία:** Οργανωμένα νοσοκομεία «Veletudinaria». Σπουδαίοι ιατροί: Ασκληπιάδης, Κέλσος, Διοσκουρίδης, Γαληνός. Όχι νοσηλευτικό σώμα γυναικών γιατί οι **γυναίκες** αποτελούσαν «**res**» (πράγμα)

Πρώτη Χριστιανική εποχή

- Έργο της Εκκλησίας η παροχή φροντίδας
- Κατά την προχριστιανική εποχή η ιατρική ήταν στα χέρια των ιερέων.
- ΔΙΑΚΟΝΟΙ –ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΕΣ: έργο τους ήταν η νοσηλεία των ασθενών, η ανακούφιση από τον πόνο.
- Χριστιανισμός: υψηλή θέση της γυναίκας – ανοίγει ο δρόμος για το κοινωνικό έργο της νοσηλείας των πασχόντων
- Η νοσηλευτική φροντίδα μεταφέρεται σε μοναστήρια.

Βυζαντινή περίοδος

- **Ίδρυση Ευαγών Ιδρυμάτων** – πτωχοκομεία, ορφανοτροφεία, βρεφοκομεία, γηροκομεία
- **Φροντίδα και κοινωνική πρόνοια** για τη νόσο, το γήρας, την κύηση, τη λοχεία, τη βρεφοκομία, την παιδοκομία
- Καλά οργανωμένα **νοσοκομεία**
- **Ξενώνες – Ξενοδοχεία**: πάσχοντες λαϊκοί
- **Μοναστικά νοσοκομεία**: ασθενείς μοναχοί

- **Νοσοκόμοι:** κλινικοί νοσηλευτές και διοικητικοί διευθυντές νοσοκομείου
- **Βοηθός νοσοκόμου:** παρανοσοκόμος
- **Ξενοδόχος:** υποδέχεται τους ξένους, προσέχει δωμάτιο και στρώνει κρεβάτια
- **Υπουργός – υπούργισσα:** βοηθός ιατρός – ουσιαστικά νοσηλευτής
- **Εξκουβίτορες:** νυχτερινοί φύλακες Ξενώνα

- **Παραβολανείς ή παραβαλανείς:** άνδρες νοσοκόμοι βοηθούσαν στα λουτρά και στη μεταφορά των ασθενών
- **Σκρίβωνες και δεσποτάτοι:** στο στρατό του Βυζαντίου: άοπλοι – φροντίδα τραυματιών και μεταφορά αυτών στους γιατρούς
- **Μαίες:** αναλάμβαναν τοκετούς και φρόντιζαν νεογέννητα

Συμβολή Βυζαντίου:

- Ίδρυση νοσοκομείων
- Παροχή συστηματοποιημένης νοσηλευτικής φροντίδας
- Δημιουργία επαγγελματιών νοσηλευτών

Νεότεροι χρόνοι έως σήμερα

Αναγέννηση μετά το 1500μ.Χ.:

- πρόοδος στις τέχνες και τις επιστήμες.
- Ιατρική στο Πανεπιστήμιο.
- Νοσηλευτική: έχει πνευματικό προσανατολισμό, της λείπει η επιστημονική ανάπτυξη

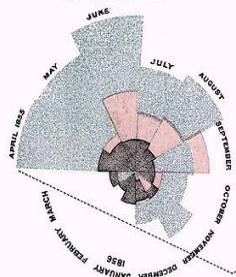
Florence Nightingale (1820 - 1910):

- Ιδρύει την πρώτη Νοσηλευτική Σχολή στο Λονδίνο.
- Εκτίμηση νοσηλευτικών αναγκών Άγγλων στρατιωτών στον Κριμαϊκό πόλεμο (1854)
- Εξατομικευμένη φροντίδα ασθενή
- Σημασία προσωπικής και επαγγελματική ακεραιότητας νοσηλευτών
- Περιγραφή γνωρισμάτων εκπαιδευμένων νοσηλευτών

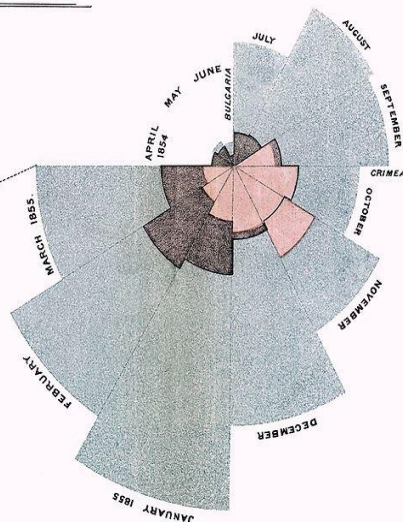

DIAGRAM OF THE CAUSES OF MORTALITY IN THE ARMY IN THE EAST.

2.
APRIL 1855 TO MARCH 1856.

1.
APRIL 1854 TO MARCH 1855.

The Areas of the blue, red, & black wedges are each measured from the centre as the common vertex.
The blue wedges measured from the centre of the circle represent area for area, the deaths from Preventable or Mitigable Zymotic diseases, the red wedges measured from the centre the deaths from wounds, & the black wedges measured from the centre the deaths from all other causes.
The black line across the red triangle in Novr 1854 marks the boundary of the deaths from all other causes during the month.
In October 1854, & April 1855, the black area coincides with the red, in January & February 1855, the blue coincides with the black.
The entire areas may be compared by following the blue, the red & the black lines enclosing them.

1899:

- Ίδρυση Διεθνούς συμβουλίου Νοσοκόμων
- Πανεπιστημιακή εκπαίδευση στο Teachers College του Columbia University της Νέας Υόρκης
- Έκδοση νοσηλευτικών βιβλίων και περιοδικών
- **Νοσηλευτική:** αυτόνομο επάγγελμα με επιστημονική βάση
- **Θεωρίες:** Virginia Henderson, Abdellah, Orem, Peplau, Travelbee, King, Wiedenbach, Roy, Levine, Rogers

Νεότερη και Νεότεατη Ελλάδα

- **Ελληνική νοσηλευτική:** ακολουθεί ισάξια πορεία με την Παγκόσμια ανάπτυξη της νοσηλευτικής
- **Τουρκοκρατία:** μοναστήρια ως κέντρα κοινωνικής πρόνοιας και νοσηλευτικής περίθαλψης.
- **Ιωάννης Καποδίστριας:** 1^{ος} Κυβερνήτης, Ιατρός: μέτρα απομόνωσης και πρόληψη εξάπλωσης πανώλης 1829
- **1835:** ίδρυση Ιατρικής Εταιρείας Αθηνών

- **1836: Στρατιωτικό Νοσοκομείο «Μακρυγιάννη» και πολιτικό νοσοκομείο «Η Ελπίς»**
- **1837: ίδρυση Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών**
- **1875: ίδρυση πρώτης Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων της Σχολής του «Ευαγγελισμού» από τη Βασίλισσα Όλγα : ορόσημο για την Ελληνική νοσηλευτική**
- **1884: ίδρυση θεραπευτηρίου «Ευαγγελισμός»**

- **1923:** ίδρυση «Συνδέσμου Ελληνίδων Νοσοκόμων»:

Σκοποί:

α. πρόοδος Νοσηλείας,

β. αμοιβαία βοήθεια των μελών,

γ. προαγωγή συμφερόντων του επαγγέλματος της νοσηλείας

- **1924:** ίδρυση Σχολής Νοσοκόμων Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού
- **1935:** ίδρυση πρώτου Κέντρου Υγείας στην Αθήνα

- **1948:** ίδρυση τμήματος **Νοσοκόμων** στο **Υπουργείο Υγείας**. Είναι υπεύθυνο για τη νοσηλευτική εκπαίδευση, την τήρηση μητρώου νοσηλευτών και θέματα αναφορικά με την άσκηση του επαγγέλματος
- **1960:** διεύρυνση εκπαίδευσης
- **1979:** ίδρυση **Τμήματος Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Αθηνών** ως τμήμα της Ιατρικής Σχολής
- **1985:** καθιέρωση βασικών **ειδικοτήτων νοσηλευτών:** παθολογική, χειρουργική, ψυχιατρική, παιδιατρική

- Η **Νοσηλευτική** είναι **επιστήμη** και **τέχνη** και πρέπει να «σπουδάζεται» και να μην είναι προϊόν εμπειρίας και μόνο.

Θεωρητικό τρίπτυχο Ελληνικής νοσηλευτικής:

- **Ολιστική** θεώρηση του ανθρώπου ως μοναδική και αδιαίρετη ύπαρξη
- Πίστη στην ανεκτίμητη **αξία του ανθρώπου**
- Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με **θερμό ενδιαφέρον**

